

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Puskin nr. 52/A, MD-2012 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, http://www.anre.md

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 81

din 28 februarie 2023

mun. Chișinău

cu privire la aprobarea Raportului privind punerea în aplicare a măsurilor provizorii de echilibrare de către Entitatea de echilibrare SRL „Moldovatrangaz”

În temeiul pct. 599 și pct. 605-606 din Codul rețelelor de gaze naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019 din 22.11.2019 și cererea SRL „Moldovatrangaz” nr. 27-1037 din 16.09.2022 Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

CONSTATĂ:

În conformitate cu pct. 599 din Codul rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019, în absența unui nivel suficient de lichiditate al pieței angro a gazelor naturale pe termen scurt, Entitatea de echilibrare poate solicita cu acordul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) punerea în aplicare a unor măsuri provizorii de echilibrare care să conducă la dezvoltarea unei piețe lichide și competitive.

SRL „Moldovatrangaz” în calitate de Entitate de echilibrare desemnată prin Hotărârea ANRE nr. 214/2021 a întocmit și prezentat la ANRE spre aprobare la data de 16.09.2022 Raportul privind punerea în aplicare a măsurilor provizorii de echilibrare. Raportul descrie stadiul de dezvoltare și de lichiditate a pieței angro a gazelor naturale, măsurile provizorii propuse cât și măsurile care vor fi luate în scopul eliminării acestora, având în vedere că condițiile de piață nu permit la această etapă aplicarea deplină a prevederilor Codului rețelelor de gaze naturale.

De menționat, că piața gazelor naturale din Republica Moldova a fost stabilită ca necompetitivă prin Hotărârea ANRE nr. 408/2011 din 18.05.5021.

În prezent, piața de gaze naturale cu amănuntul este puternic reglementată fiind impuse obligații de serviciu public de furnizare a gazelor naturale la prețuri reglementate și de ultimă opțiune.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență s-a impus S.A. „Energoacom” pentru un termen de 3 ani, obligația prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale precum și vânzarea gazelor naturale furnizorului de ultimă opțiune.

Potrivit raportului, lichiditatea pieței angro a gazelor naturale se caracterizată de numărul redus al utilizatorilor de sistem în calitate de potențiali participanți la piața de gaze naturale, creșterea fără precedent a prețurilor de achiziție a gazelor naturale pe piețele angro internaționale, lipsa integrării pieței naționale de gaze naturale în piețele regionale, procurarea gazelor naturale prin intermediul contractelor pe termen lung (în anul 2021, contractul dintre SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” a fost prelungit pentru o perioadă de 5 ani).

SRL „Moldovatrangaz” a propus următoarele măsuri provizorii care să permită implementarea unui mecanism provizoriu de echilibrare, în corespundere cu prevederile Codului rețelelor de gaze naturale:

- 1) utilizarea serviciilor de echilibrare;
- 2) aplicarea nivelurilor de toleranță;
- 3) plata provizorie pentru dezechilibru.

Entitatea de echilibrare va realiza echilibrarea fizică prin contractarea *serviciilor de echilibrare*. Serviciile de echilibrare urmează a fi achiziționate într-un mod bazat pe piață, prin intermediul unei proceduri de licitație publică, transparentă și nediscriminatorie. Termenii și condițiile contractelor privind furnizarea serviciilor de echilibrare urmează a fi elaborate de SRL „Moldovatrangaz” și

coordonate cu Agenția, fiind aplicabile tuturor furnizorilor serviciilor de echilibrare, în conformitate cu prevederile Regulilor pieței gazelor naturale.

Nivelurile de toleranță zilnică urmează a fi determinate conform limitelor stabilite în pct. 157 din Regulile pieței gazelor naturale.

Plata provizorie pentru dezechilibru se bazează pe cantitatea finală de dezechilibru, cu luarea în considerație a limitelor de toleranță zilnică. La fel, calcularea cantității de dezechilibru zilnic se adaptează, în cazul în care se oferă un serviciu de flexibilitate prin stocare în conductă.

Dezechilibrele comerciale ale utilizatorilor de sistem vor fi decontate financiar pe baza prețului de referință sau valoarea serviciilor de echilibrare utilizate de către Entitatea de echilibrare.

Instituirea și aplicarea măsurilor provizorii reprezintă o necesitate ce derivă din stadiul actual de dezvoltare al pieței angro a gazelor naturale pe termen scurt definit printr-o lichiditate scăzută, absența competiției și produselor de tranzacționare. Astfel, lichiditatea pieței angro a gazelor naturale pe termen scurt se situează la un nivel insuficient promovării concurenței, în conformitate cu principiile generale stabilite de Codul rețelelor. De precizat, că la momentul prezentării Raportului de către SRL „Moldovatrangaz” tranzacțiile de pe piața gazelor naturale sunt realizate în baza contractelor bilaterale și nu sunt înregistrate la punctul virtual de tranzacționare.

În ceea ce privește *armonizarea regimurilor de echilibrare* apreciem că măsurile provizorii propuse de SRL „Moldovatrangaz” în absența unui grad adecvat de lichiditate a pieței angro de gaze naturale pe termen scurt și lipsa unui mecanism efectiv de echilibrare corespund într-o primă etapă, principiilor generale prevăzute de Codul rețelelor de gaze naturale.

La examinarea Raportului, ANRE a luat în considerare dezvoltarea graduală a regimului de echilibrare, în vederea implementării integrale a obligațiilor stabilite în Codul rețelelor. Aceste etape sunt în conexiune cu schimbările de pe piața gazelor naturale în ce privește creșterea competitivității, integrarea pieței și a lichidității. La o etapă ulterioară, când operatorul sistemului de transport va dispune de mai multă expertiză și instrumente precum: posibilitatea de prognozare a consumului nonzilnic în baza profilelor standardizate de consum, instituirea unei platforme de echilibrare, va fi posibilă revizuirea măsurilor provizorii aplicabile prin completarea cu alte măsuri permise de Codul rețelelor de gaze naturale sau eliminarea totală a măsurilor provizorii.

În contextul celor constatate, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Raportul privind punerea în aplicare a măsurilor provizorii de echilibrare de către Entitatea de echilibrare SRL „Moldovatrangaz”, valabil până la 12 decembrie 2025 (se anexează).
2. Monitorizarea executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Departamentului gaze naturale și energie termică.
3. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
4. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Alexei TARAN
Director